

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เรื่องการพัฒนาระบบการเสริมพลังอำนาจของการถ่ายโอนความรู้ในคณะแพทยศาสตร์สู่การเป็นองค์กรแห่งความชาญฉลาด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบ/สาระและสังเคราะห์แนวคิดการถ่ายโอนความรู้และการเสริมพลังอำนาจที่ก่อให้เกิดประสิทธิผลในคณะแพทยศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษา และศึกษาปัจจัยความสำเร็จของการถ่ายโอนความรู้และการเสริมพลังอำนาจในการจัดการความรู้ในสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาระบบการเสริมพลังอำนาจของการถ่ายโอนความรู้ในคณะแพทยศาสตร์สู่การเป็นองค์กรแห่งความชาญฉลาด ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการตรวจคุณภาพเครื่องมือ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
5. วิธีดำเนินการวิจัย และขั้นตอนการวิจัย

กลุ่มข้อมูลจากเอกสาร

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับ สภาพปัจจุบันความเป็นมา โครงสร้าง องค์ประกอบ/สาระ และปัจจัยความสำเร็จในการถ่ายโอนความรู้ การนำความรู้ไปใช้ การจัดการความรู้ การเสริมพลังอำนาจ การสร้างองค์กรแห่งนวัตกรรม องค์กรแห่งการเรียนรู้ องค์กรที่มีสมรรถนะสูง องค์กรอัจฉริยะ และประสิทธิผลขององค์กรเพื่อสังเคราะห์ให้เกิดการพัฒนาระบบหรือนวัตกรรมสู่การเป็นองค์กรแห่งความชาญฉลาด

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย มี 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มข้อมูลจากบุคคล

ประชากร

1. ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการถ่ายโอนความรู้หรือการจัดการความรู้ ด้านการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา ด้านการประกันคุณภาพ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำแนกตามคุณสมบัติ ดังนี้

1.1) นักวิชาการหรืออาจารย์ผู้ค้นคว้าวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ ผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์หรือผลงานเกี่ยวกับการถ่ายโอนความรู้หรือการจัดการความรู้หรือการเสริมพลังอำนาจ การบริหารจัดการการศึกษาจำนวน 2 ท่าน และการประกันคุณภาพการศึกษา

1.2) ผู้บริหารระดับสูงหรือผู้บริหารที่มีประสบการณ์เป็นผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา ตั้งแต่ระดับคณบดี รองคณบดีฝ่ายต่างๆขึ้นไป

1.3) อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและการวัดประเมินผล

2. ผู้บริหารคณะแพทยศาสตร์ใน มหาวิทยาลัยของรัฐและในกำกับของรัฐ หัวหน้าภาควิชา/ตัวแทนของแต่ละภาควิชา และผู้แทนฝ่ายบริหารงานคุณภาพซึ่งมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในระบบการประกันคุณภาพของคณะแพทยศาสตร์แต่ละสถาบัน

3. ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับด้านการจัดการความรู้ ด้านการประกันคุณภาพ ด้านบริหารจัดการการศึกษา 4 ท่าน

กลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดการความรู้ ด้านการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา และด้านการประกันคุณภาพ รวม 11 ท่าน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างในลักษณะแบบต่อเนื่องโดยการอ้างอิงด้วยบุคคลจากผู้เชี่ยวชาญ(Snowball Sampling Technique) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างแรกจะแนะนำในการเลือกผู้เชี่ยวชาญท่านต่อไปจนได้ขนาดของตัวอย่างครบตามจำนวนที่ผู้วิจัยต้องการ ซึ่งจำแนกตามคุณสมบัติดังนี้ จำแนกตามคุณสมบัติดังนี้

1.1) นักวิชาการหรืออาจารย์ที่ทำหน้าที่สอนหรือค้นคว้าวิจัยหรือผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ รวม 7 ท่าน ได้แก่ นักวิชาการหรืออาจารย์ผู้มีผลงานเกี่ยวกับการถ่ายโอนความรู้หรือการจัดการความรู้ จำนวน 3 ท่าน ด้านการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา จำนวน 2 ท่าน และด้านการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 2 ท่าน

1.2) ผู้บริหารระดับสูงหรือมีประสบการณ์เป็นผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาตั้งแต่ระดับคณบดี รองคณบดีฝ่ายต่างๆขึ้นไป จำนวน 3 ท่าน

1.3) อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและการวัดประเมินผล จำนวน 1 ท่าน ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. กลุ่มผู้บริหารคณะแพทยศาสตร์ใน มหาวิทยาลัยของรัฐและในกำกับของรัฐ หัวหน้าภาควิชา/ตัวแทนของแต่ละภาควิชา และผู้แทนฝ่ายบริหารงานคุณภาพซึ่งมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในระบบการประกันคุณภาพของคณะแพทยศาสตร์แต่ละสถาบัน ซึ่งได้แก่

2.1) คณบดี

2.2) รองคณบดีฝ่ายบริหาร

2.3) หัวหน้าภาควิชา/ตัวแทนของภาควิชาในแต่ละสถาบัน และ

2.4) ผู้แทนฝ่ายบริหารงานคุณภาพของคณะแพทยศาสตร์ในแต่ละสถาบัน

กลุ่มนี้เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อสอบถามถึงสภาพปัจจุบัน องค์ประกอบ/สาระ และปัจจัยความสำเร็จในการถ่ายโอนความรู้ โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นผู้บริหารคณะแพทยศาสตร์ในมหาวิทยาลัยของรัฐและในกำกับของรัฐ หัวหน้าภาควิชา/ตัวแทนของแต่ละภาควิชา และผู้แทนฝ่ายบริหารงานคุณภาพซึ่งมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในระบบการประกันคุณภาพของคณะแพทยศาสตร์แต่ละสถาบัน จำนวนทั้งหมด 12 แห่ง โดยสุ่มจากกลุ่มตัวอย่างหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ในคณะแพทยศาสตร์ที่มีโครงสร้างการบริหารภาควิชาและมีหน่วยงานรับผิดชอบดูแลประกันคุณภาพที่ชัดเจน โดยมีขนาดของกลุ่มตัวอย่างดังนี้

ตารางที่ 7 สัดส่วนกลุ่มตัวอย่างและจำนวนประชากร จำแนกตามสถาบัน

ลำดับ	คณะแพทยศาสตร์	ผู้บริหาร	หัวหน้าภาควิชา	ผู้แทนฝ่ายบริหารงานคุณภาพ	กลุ่มตัวอย่าง			รวม
					ผู้บริหาร	หัวหน้าภาควิชา	ผู้แทนฝ่ายบริหารงานคุณภาพ	
1	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	5	21	1	2	21	1	24
2	มหาวิทยาลัยมหิดล ศิริราชพยาบาล	5	24	1	2	24	1	27
3	มหาวิทยาลัยมหิดล ราชวิทยาลัย	5	24	1	2	24	1	27
4	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	5	21	1	2	21	1	24
5	มหาวิทยาลัยบูรพา	5	12	1	2	12	1	15
6	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	5	21	1	2	21	1	24
7	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	5	21	1	2	21	1	24
8	มหาวิทยาลัยนครสวรรค์	5	14	1	2	14	1	17
9	วิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า	5	21	1	2	21	1	24

ลำดับ	คณะแพทยศาสตร์	ผู้บริหาร	หัวหน้าภาควิชา	ผู้แทนฝ่ายบริหารงานคุณภาพ	กลุ่มตัวอย่าง			รวม
					ผู้บริหาร	หัวหน้าภาควิชา	ผู้แทนฝ่ายบริหารงานคุณภาพ	
10	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	5	17	1	2	17	1	20
11	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	5	21	1	2	21	1	24
12	วิทยาลัยแพทยศาสตร์ กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล	5	17	1	2	17	1	20
รวม		60	234	12	24	234	12	270

แหล่งที่มา : สำนักบริหารยุทธศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2553) ; กองพัฒนาคุณภาพมหาวิทยาลัยมหิดล(2554) ; สำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2553) ; งานประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา (2552) ; สำนักประกันคุณภาพมหาวิทยาลัยขอนแก่น (2553) ; งานประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2552) ; หน่วยประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยนเรศวร (2554) ; สำนักประกันคุณภาพ วิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า (2552) ; ฝ่ายประกันคุณภาพมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2553); สำนักประกันคุณภาพมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (2554) ; งานประกันคุณภาพวิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล(2553)

3. กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับด้านการจัดการความรู้ ด้านการประกันคุณภาพ ด้านบริหารจัดการ การศึกษาด้านนวัตกรรม และผู้บริหารของคณะแพทยศาสตร์ในมหาวิทยาลัยของรัฐและในกำกับของรัฐ รวม 4 ท่านซึ่งได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่างๆ จำแนกตามคุณสมบัติดังนี้

- 3.1) ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการจัดการความรู้ จำนวน 1 ท่าน
- 3.2) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านประกันคุณภาพ จำนวน 1 ท่าน
- 3.3) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา จำนวน 1 ท่าน
- 3.4) ผู้บริหารคณะแพทยศาสตร์ จำนวน 1 ท่าน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้สร้างขึ้นจากฐานแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) เพื่อสำรวจสภาพปัจจุบันและแนวคิดของผู้เชี่ยวชาญและผู้บริหารระดับสูงตั้งแต่ระดับคณบดี รองคณบดีฝ่ายต่างๆ ขึ้นไปของสถาบัน อุดมศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการถ่ายโอนความรู้ การจัดการความรู้ การเสริมพลังอำนาจ การจัดการคุณภาพ การประกันคุณภาพเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของ

การถ่ายโอนความรู้ หรือ การจัดการความรู้ การเสริมพลังอำนาจสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) และเกิดประสิทธิผลต่อองค์กรสู่การเป็นองค์กรแห่งความชาญฉลาด (ตัวอย่างตามเอกสารแนบ 3)

2. แบบสอบถาม (Questionnaires) เพื่อสำรวจความคิดเห็นผู้บริหารคณะแพทยศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยของรัฐและในกำกับของรัฐระดับชั้นนำ ผู้แทนด้านประกันคุณภาพแต่ละภาควิชา และบุคลากร หรือตัวแทนสำนักประกันคุณภาพซึ่งมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในระบบการประกันคุณภาพของคณะแพทยศาสตร์ แต่ละสถาบันเกี่ยวกับแนวคิด สภาพปัจจุบัน องค์กรประกอบ/สาระ โครงสร้าง และปัจจัยความสำเร็จ (Key Success Factor) ในการพัฒนาระบบการเสริมพลังอำนาจของการถ่ายโอนความรู้ในคณะแพทยศาสตร์สู่การเป็นองค์กรแห่งความชาญฉลาด (ภาคผนวก ค)

3. แบบสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) และแบบตรวจสอบการพัฒนา ระบบการเสริมพลังอำนาจการถ่ายโอนความรู้ของผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) เพื่อเป็นเครื่องมือในการประเมิน ตรวจสอบแนวทางการพัฒนาระบบของการเสริมพลังอำนาจของการถ่ายโอนความรู้ (ภาคผนวก ค) โดยการจัดประชุมกลุ่มย่อยของคณะแพทยศาสตร์ ที่อยู่ในพื้นที่กลุ่มตัวอย่างและจัดประชุมสัมมนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการถ่ายโอนความรู้ การจัดการความรู้

2.2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและแบบสอบถามตามลำดับดังนี้

2.2.1. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview)

1.1 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลและสังเคราะห์จากแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการการถ่ายโอนความรู้ การจัดการความรู้ การเสริมพลังอำนาจทั้งในประเทศและต่างประเทศ

1.2 สร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) เพื่อเก็บรวบรวมสภาพปัจจุบันและแนวคิดของผู้เชี่ยวชาญและผู้บริหารระดับสูงตั้งแต่ระดับคณบดี รองคณบดีฝ่ายต่างๆขึ้นไป ของสถาบันอุดมศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการถ่ายโอนความรู้ การจัดการความรู้ การเสริมพลังอำนาจ การจัดการคุณภาพ การประกันคุณภาพเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพปัญหา และองค์กรประกอบ/สาระของการถ่ายโอนความรู้หรือการจัดการความรู้ การเสริมพลังอำนาจของการถ่ายโอนความรู้ในคณะแพทยศาสตร์สู่การเป็นองค์กรแห่งความชาญฉลาด

1.3 นำแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบคุณภาพและให้มีความเป็นปรนัย (Objectivity) และความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสัมภาษณ์ในเบื้องต้น (ภาคผนวก ค)

1.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาก่อนนำไปเก็บข้อมูล

1.5 นำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้บริหารระดับสูงตั้งแต่ระดับคณบดี รองคณบดีฝ่ายต่างๆ ขึ้นไปของสถาบันอุดมศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการถ่ายโอนความรู้หรือการจัดการความรู้ ด้านการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา ด้านการประกันคุณภาพและผู้บริหารระดับสูงของสถาบันอุดมศึกษาต่อไป

2.2.2. แบบสอบถามความคิดเห็น (Questionnaires)

2.1 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลและสังเคราะห์จากแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนความรู้/การจัดการความรู้ การเสริมพลังอำนาจ

2.2 สร้างแบบสอบถาม (Questionnaires) เพื่อสำรวจความคิดเห็นผู้บริหารคณะแพทยศาสตร์ใน มหาวิทยาลัยของรัฐและในกำกับของรัฐ หัวหน้าภาควิชา/ตัวแทนของแต่ละภาควิชา และผู้แทนฝ่ายบริหารงานคุณภาพซึ่งมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในระบบการประกันคุณภาพของคณะแพทยศาสตร์แต่ละสถาบันเกี่ยวกับแนวคิด องค์ประกอบ/สาระ โครงสร้าง และปัจจัยความสำเร็จ (Key Success Factor) ในการการถ่ายโอนความรู้หรือการจัดการความรู้ การเสริมพลังอำนาจ นำมาพัฒนาระบบการเสริมพลังอำนาจของการถ่ายโอนความรู้ในคณะแพทยศาสตร์สู่การเป็นองค์กรแห่งความชาญฉลาด โดยแบ่งแบบสอบถามระดับการปฏิบัติเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามเกณฑ์มาตรฐานของลิเคิร์ท (Likert อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545)ซึ่งมีการกำหนดความหมายของค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสมในการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสมในการปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสมในการปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสมในการปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสมในการปฏิบัติน้อยที่สุด

ในการแปลผลคะแนน ผู้วิจัยนำระดับคะแนนที่ กิตติยา สีอ่อน(2547 : 107) มาประยุกต์ใช้ เพื่อการแปลความหมาย ดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย
4.50 - 5.00	มากที่สุด
3.50 - 4.49	มาก
2.50 - 3.49	ปานกลาง
1.50 - 2.49	น้อย
1.00 - 1.49	น้อยที่สุด

2.3 ขอความอนุเคราะห์อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแบบสอบถามความคิดเห็น

2.4 ปรับแก้ไขแบบสอบถามความคิดเห็นตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อ วัดหาความตรงของเนื้อหา (Content Validity) และหาความเที่ยงแบบสอดคล้องภายใน (Measure of Internal Consistency Reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยเทียบเกณฑ์ความสอดคล้องของศิริชัย กาญจนวาสี(2548) ที่ระดับมากกว่าหรือเท่ากับ 0.05 ภายหลังจากตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ผู้วิจัยพิจารณา เลือกใช้ข้อคำถามข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence : IOC) อยู่ระหว่าง 0.60 – 1

2.5 นำแบบสอบถามซึ่งออกแบบการวิจัยรวบรวมข้อมูล ส่งไปยังผู้บริหารคณะ แพทยศาสตร์ใน มหาวิทยาลัยของรัฐและในกำกับของรัฐ หัวหน้าภาควิชา/ตัวแทนของแต่ละ ภาควิชา และผู้แทนฝ่ายบริหารงานคุณภาพ ซึ่งมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในระบบการประกันคุณภาพ ของคณะแพทยศาสตร์แต่ละสถาบันซึ่งได้แก่ คณบดี จำนวน 1 ท่าน, รองคณบดีฝ่ายบริหาร จำนวน 1 ท่าน, ผู้แทนด้านประกันคุณภาพของภาควิชาในแต่ละสถาบัน จำนวน 1 ท่าน และ ผู้แทนด้านประกันคุณภาพของคณะแพทยศาสตร์แต่ละสถาบัน จำนวน 1 ท่าน

2.2.3. แบบสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) และแบบตรวจสอบ การพัฒนาระบบจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship)

ในการสร้างความน่าเชื่อมั่นการพัฒนาระบบการเสริมพลังอำนาจของการถ่ายโอน ความรู้ในคณะแพทยศาสตร์สู่การเป็นองค์กรแห่งความชาญฉลาดดังกล่าว ผู้วิจัยได้จัดประชุม กลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) เพื่อประเมินความน่าเชื่อถือนวัตกรรมของคณะ แพทยศาสตร์ที่อยู่ในพื้นที่กลุ่มตัวอย่างที่ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการเสริมพลังอำนาจของการถ่ายโอน ความรู้โดยใช้ผู้เข้าร่วมจำนวน 6-8 ท่านโดยมีกรอบและแนวทางการสนทนา(ตัวอย่างตามเอกสาร แนบ 6) และจัดประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) เพื่อตรวจสอบระบบการพัฒนาระบบการเสริม

พลังอำนาจของการถ่ายโอนความรู้ก็ครั้ง โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ รวม 4 ท่านแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการความรู้ จำนวน 1 ท่าน, ผู้ทรงคุณวุฒิด้านประกันคุณภาพ จำนวน 1 ท่าน, ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา จำนวน 1 ท่าน และผู้บริหารคณะแพทยศาสตร์ จำนวน 1 ท่าน

ในช่วงแรกของการสัมมนาบรรยายสภาพแวดล้อม ความเป็นมาและสภาพปัญหาการถ่ายโอนความรู้เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นภาพรวมในปัจจุบัน ตลอดจนอภิปรายถึงปัจจัยความสำเร็จและการพัฒนาระบบการเสริมพลังอำนาจของการถ่ายโอนความรู้ในคณะแพทยศาสตร์สู่การเป็นองค์กรแห่งความชาญฉลาด(ภาคผนวก ค)

สรุป ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและผู้วิจัยนำไปปรับปรุงแก้ไข
2. แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือดังนี้

2.1 ตรวจสอบความเป็นปรนัย (Objectivity) ของเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการถ่ายโอนความรู้ การจัดการความรู้ในสถาบันอุดมศึกษา ทำการตรวจสอบคำถาม มีการแจ้งชัดเจนชี้เฉพาะเมื่ออ่านแล้วมีความเข้าใจตรงกันว่าคำถามนั้นถามเกี่ยวกับประเด็นอะไร

2.2 หาความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ทั้งแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม เกี่ยวกับการถ่ายโอนความรู้ การจัดการความรู้ในสถาบันอุดมศึกษา ทำการตรวจสอบเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาว่ามีความครอบคลุมและตรงกันหรือไม่ และคะแนนผลตัดสินนำไปหาค่าความตรงเนื้อหา

2.3 หาความเที่ยง (Reliability) แบบสอดคล้องภายใน (Measure of Internal Consistency) เฉพาะแบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อวัดหาความสอดคล้องระหว่างคะแนนรายชื่อที่เป็นตัวแทนของคุณลักษณะเด่นเดียวกันที่ผู้วิจัยต้องการ ด้วยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยเทียบเกณฑ์ความสอดคล้องของศิริชัย กาญจนวาสี (2548)

3. ปรับปรุงเครื่องมือเพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวางแผนดำเนินการ ดังนี้

1. ข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสาร

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลสังเคราะห์จากแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนความรู้หรือการจัดการความรู้ การเสริมพลังอำนาจทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

2. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญและผู้บริหารระดับสูง ตั้งแต่ระดับคณบดี รองคณบดีฝ่ายต่างๆขึ้นไปของสถาบันอุดมศึกษา โดยผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

3. ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็น

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารคณะแพทยศาสตร์ใน มหาวิทยาลัยของรัฐหัวหน้าภาควิชา/ตัวแทนของแต่ละภาควิชา และผู้แทนฝ่ายบริหารงานคุณภาพซึ่งมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในระบบการประกันคุณภาพของคณะแพทยศาสตร์แต่ละสถาบัน โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามความคิดเห็นทางไปรษณีย์

4. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship)

ผู้วิจัยรวบรวมจากการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) ระดับบุคลากรของคณะแพทยศาสตร์ในพื้นที่กลุ่มตัวอย่างและผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในการถ่ายโอนความรู้หรือการจัดการความรู้ การเสริมพลังอำนาจและจัดประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship)

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยมีกลวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantities Data) จากการสอบถามความคิดเห็นจะใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การหาค่าสถิติพื้นฐาน

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้บริหารระดับสูงตั้งแต่ระดับคณบดี รองคณบดีฝ่ายต่างๆ ขึ้นไปของสถาบันอุดมศึกษา และการสัมภาษณ์

ผู้ทรงคุณวุฒิจะใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และแนวคิดการจัดการเชิงระบบมาใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์ข้อมูล (Systematic Synthesis)

3. การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อกำหนดหลักการพัฒนาระบบการเสริมพลังอำนาจของการถ่ายโอนความรู้สู่การเป็นองค์กรแห่งความชาญฉลาดโดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1) นำผลของการวิเคราะห์และการสังเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ และคุณภาพทุกส่วนมาบูรณาการเชิงระบบ

3.2) กำหนดกรอบความคิดในการพัฒนาระบบการเสริมพลังอำนาจของการถ่ายโอนความรู้ในคณะแพทยศาสตร์สู่การเป็นองค์กรแห่งความชาญฉลาด

4. การประเมินและตรวจสอบหลักการพัฒนาระบบการเสริมพลังอำนาจของการถ่ายโอนความรู้ในคณะแพทยศาสตร์สู่การเป็นองค์กรแห่งความชาญฉลาดและวิเคราะห์หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การหาค่าสถิติพื้นฐาน

5. วิธีดำเนินการวิจัย และขั้นตอนการวิจัย

งานวิจัยนี้มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและวิเคราะห์องค์ประกอบ/สาระ

1.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสารเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาของการถ่ายโอนความรู้และการเสริมพลังอำนาจเพื่อสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา แนวคิดการถ่ายโอนความรู้เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพปัญหาของการถ่ายโอนความรู้ของสถาบันอุดมศึกษาโดยศึกษาจากหนังสือ บทความรายงานและสืบค้นจากอินเทอร์เน็ต

1.2 ศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบ/สาระของการถ่ายโอนความรู้เพื่อเสริมพลังอำนาจ วิเคราะห์ข้อมูลและสังเคราะห์ข้อมูลในเอกสาร ได้แก่การสังเคราะห์ตัวแปรจากตารางสังเคราะห์ โดยหาความถี่ที่มีค่ามากที่สุดมากำหนดเป็นตัวแปรต่างๆ ซึ่งการกำหนดและสังเคราะห์ตัวแปรอยู่ภายใต้กรอบแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศที่จะนำไปสู่การกำหนดตัวแปรองค์ประกอบ/สาระของการถ่ายโอนความรู้ และองค์ประกอบ/สาระของการเสริมพลังอำนาจและนำตัวแปรที่สังเคราะห์ได้ภายใต้กรอบแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ เพื่อกำหนดองค์ประกอบ/สาระของการถ่ายโอนความรู้ และองค์ประกอบ/สาระของการเสริมพลังอำนาจ

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาปัจจัยความสำเร็จการเสริมพลังอำนาจของการถ่ายโอนความรู้ รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 นำผลจากการศึกษาข้อมูลเอกสารและองค์ประกอบ/สาระของการถ่ายโอนความรู้ เพื่อเสริมพลังอำนาจมาศึกษาปัจจัยความสำเร็จ (Key Success Factor) จากกรณีวิเคราะห์และตรวจสอบร่างหลักการพัฒนาระบบการเสริมพลังอำนาจของการถ่ายโอนความรู้โดยกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือชุดที่ 1 (ภาคผนวก ค) เพื่อสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารระดับสูงในสถาบันอุดมศึกษาโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) (ภาคผนวก ค) และหาความสัมพันธ์ตามแนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษา แนวคิดการวัดประสิทธิผลขององค์กร และแนวคิดการจัดการความรู้

2.2 สร้างเป็นแบบสอบถามการพัฒนาระบบการเสริมพลังอำนาจของการถ่ายโอนความรู้ ในคณะแพทยศาสตร์ โดยกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือชุดที่ 2 (ภาคผนวก ค) เพื่อสร้างแบบสอบถามองค์ประกอบ/สาระและปัจจัยความสำเร็จการพัฒนาระบบการเสริมพลังอำนาจของการถ่ายโอนความรู้ในคณะแพทยศาสตร์สู่การเป็นองค์กรแห่งความชาญฉลาด (ภาคผนวก ค) ซึ่งตอนที่ 1 ประกอบด้วย การสอบถามสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 : องค์ประกอบ/สาระและปัจจัยความสำเร็จขององค์กรใน 7 มิติ ได้แก่ มิติด้านภาวะผู้นำและการนำองค์กร มิติด้านยุทธศาสตร์และการวางแผนกลยุทธ์ มิติด้านการให้ความสำคัญกับผู้บริการ มิติด้านการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ มิติด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ มิติด้านการจัดการกระบวนการ และมิติด้านผลลัพธ์การดำเนินการ เพื่อวัดประสิทธิผลของแต่ละด้านของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งใช้แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) และตอนที่ 3 ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ หลังจากนั้น นำแบบสอบถาม (Questionnaires) ดังกล่าว ซึ่งผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา นำมาตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรง ความครอบคลุมด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ คำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruency : IOC) และหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ก่อนนำไปเก็บข้อมูลต่อไป

2.2.1 เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม(Questionnaires)ผู้บริหารคณะแพทยศาสตร์ ใน มหาวิทยาลัยของรัฐและในกำกับของรัฐ หัวหน้าภาควิชา/ตัวแทนของแต่ละภาควิชา และผู้แทนฝ่ายบริหารงานคุณภาพซึ่งมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในระบบการประกันคุณภาพของคณะแพทยศาสตร์แต่ละสถาบันจำนวน 12 แห่งโดยสุ่มจากกลุ่มตัวอย่างหลายขั้นตอน (Multistage

Sampling) เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับ องค์ความรู้ แนวคิด องค์ประกอบ/สาระ กลไก กระบวนการทำงาน ปัจจัยความสำเร็จของการถ่ายโอนความรู้ การพัฒนาระบบการเสริมพลังอำนาจของการถ่ายโอนความรู้ ระบบการบริหารงานคุณภาพ ผลการดำเนินงานคุณภาพ ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญ รวมถึงความรู้ที่ฝังลึก (Tacit Knowledge) ซึ่งเป็นโอกาสในการพัฒนาความรู้ความสามารถที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและประสิทธิผลต่อองค์กร

2.2.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนข้างต้น โดยหาค่าสถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์องค์ประกอบ/สาระ และปัจจัยความสำเร็จการเสริมพลังอำนาจของการถ่ายโอนความรู้สู่องค์กรแห่งความชาญฉลาด

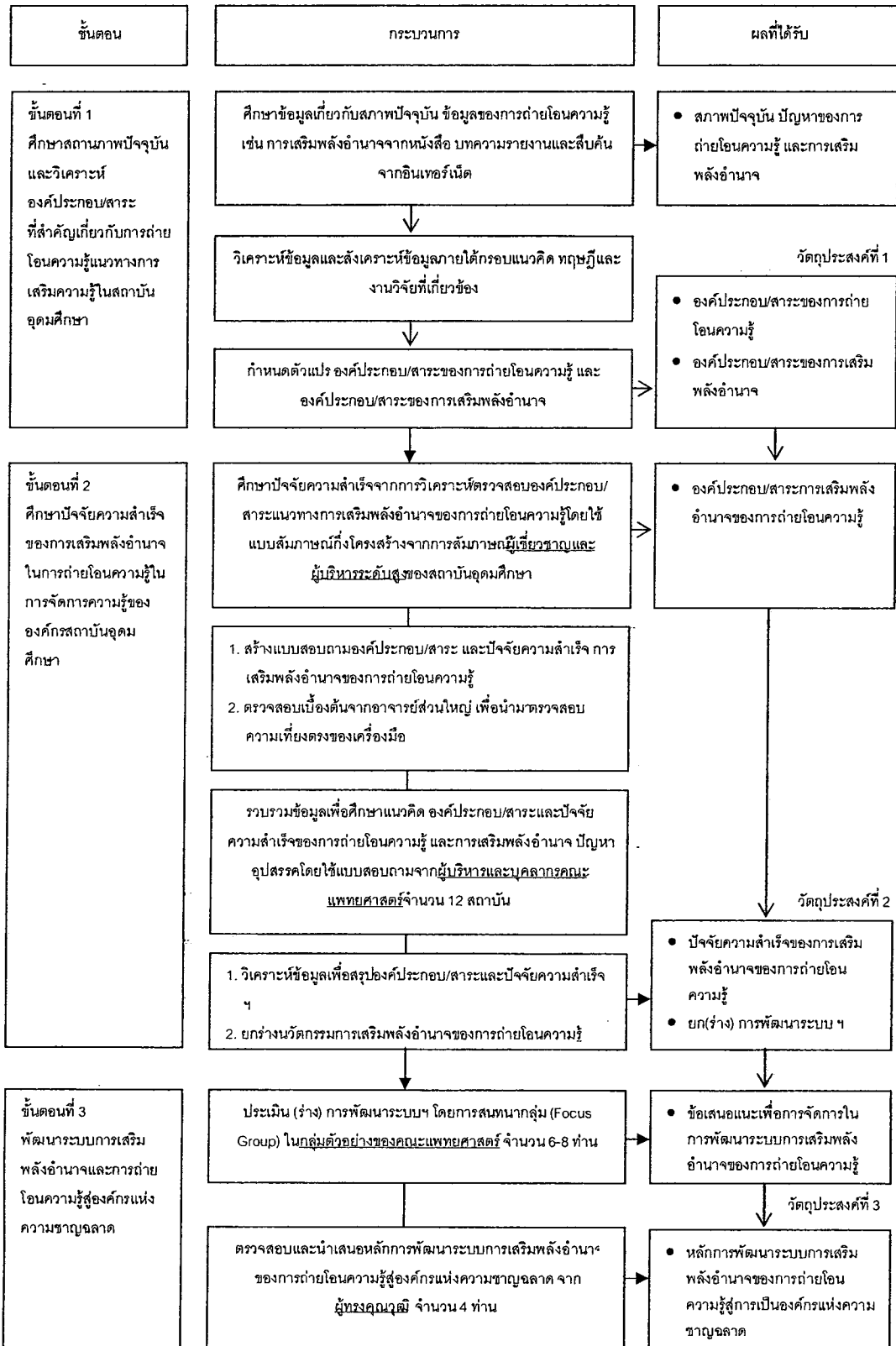
ขั้นตอนที่ 3 สรุปผลและเสนอการพัฒนาระบบการเสริมพลังอำนาจของการถ่ายโอนความรู้สู่การเป็นองค์กรแห่งความชาญฉลาด

3.1 จัดทำร่างการพัฒนาระบบการเสริมพลังอำนาจของการถ่ายโอนความรู้ในคณะแพทยศาสตร์สู่การเป็นองค์กรแห่งความชาญฉลาด

3.2 ประเมินและตรวจสอบร่างการพัฒนาระบบการเสริมพลังอำนาจของการถ่ายโอนความรู้ในคณะแพทยศาสตร์สู่การเป็นองค์กรแห่งความชาญฉลาดโดยประเมินจากการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) จากบุคลากรของคณะแพทยศาสตร์ในกลุ่มตัวอย่างโดยมีกรอบการสนทนา และจัดประชุมสัมมนาผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) เพื่อตรวจสอบแนวทางและหลักการพัฒนาระบบการเสริมพลังอำนาจของการถ่ายโอนความรู้สู่การเป็นองค์กรแห่งความชาญฉลาด

3.3 สรุปและนำเสนอหลักการพัฒนาระบบการเสริมพลังอำนาจของการถ่ายโอนความรู้สู่การเป็นองค์กรแห่งความชาญฉลาดที่พัฒนาแล้ว พร้อมการวิเคราะห์อภิปรายผล สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

แผนภูมิที่ 16 สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ตารางท 3 แสดงขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

" การพัฒนาระบบการเสริมพลังอำนาจการถ่ายโอนความรู้ในคณะแพทยศาสตร์สู่การเป็นองค์กรแห่งความชาญฉลาด "

วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	ตัวแปร	แหล่งข้อมูลประชากร/ กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือ	วิเคราะห์ผล	ผลที่ได้รับ
1. ศึกษาสภาพปัจจุบัน องค์ประกอบ/สาระและสังเคราะห์แนวคิดการถ่ายโอนความรู้และการเสริมพลังอำนาจในสถาบันอุดมศึกษา	1.1 ศึกษาสถานภาพปัจจุบันและปัญหาอุปสรรคของการถ่ายโอนความรู้	สภาพปัจจุบันและปัญหาของการถ่ายโอนความรู้	เอกสารแนวคิด ทฤษฎี ผลงานการวิจัย	แบบวิเคราะห์ข้อมูล	วิเคราะห์องค์ประกอบ/สาระ ● แนวทางและสภาพปัญหา ● สรุป/จัดกลุ่มความสำคัญ	สภาพปัจจุบันและปัญหาของการถ่ายโอนความรู้
	1.2 วิเคราะห์องค์ประกอบของการถ่ายโอนความรู้และการเสริมพลังอำนาจ	- องค์ประกอบ/สาระของการถ่ายโอนความรู้ - องค์ประกอบ/สาระของการเสริมพลังอำนาจ	เอกสารแนวคิด ทฤษฎี ผลงานการวิจัย	ตารางวิเคราะห์องค์ประกอบ/สาระขององค์ประกอบ/สาระฯ	วิเคราะห์องค์ประกอบ/สาระองค์ประกอบ/สาระ ● แจกแจงองค์ประกอบ/สาระ ● สรุป/จัดกลุ่มความสำคัญ	- องค์ประกอบ/สาระการถ่ายโอนความรู้ - องค์ประกอบ/สาระการเสริมพลังอำนาจ
	1.3 สังเคราะห์ตัวแปรภายใต้กรอบแนวคิด	องค์ประกอบ/สาระการพัฒนาระบบการเสริมพลังฯของการถ่ายโอนความรู้	กลุ่มตัวอย่าง <u>ผู้เชี่ยวชาญ และผู้บริหารระดับสูง</u> จำนวน 11 ท่าน		แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง	วิเคราะห์องค์ประกอบ/สาระนวัตกรรม ● แจกแจงองค์ประกอบ/สาระองค์ประกอบ ● สรุป/จัดกลุ่มความสำคัญ
2. ศึกษาปัจจัยความสำเร็จของการถ่ายโอนความรู้ให้เกิดประสิทธิภาพขององค์กรแห่งความชาญฉลาด	2.1 ศึกษาปัจจัยความสำเร็จการเสริมพลังอำนาจในการถ่ายโอนความรู้และรวบรวมข้อมูล	ปัจจัยความสำเร็จ (Key Success Factor)	กลุ่มตัวอย่าง <u>ผู้บริหาร คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐ</u> และในกำกับของรัฐ จำนวน 12 แห่ง	แบบสอบถาม	แจกแจงองค์ประกอบ/สาระสำคัญ ● สรุป/จัดกลุ่มความสำคัญ ● ค่าสถานที่ ค่าร้อยละ	ปัจจัยความสำเร็จของการเสริมพลังฯ ของการถ่ายโอนความรู้และยก(ร่าง) การพัฒนาระบบ

วัตถุประสงค์	วิจัย	ตัวแปร	กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือ	วิเคราะห์ผล	ผลที่ได้รับ
					ละ ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน, SPSS	
	2.2 วิเคราะห์และยก (ร่าง) การพัฒนาระบบฯ	องค์ประกอบ/สาระ ของการพัฒนาระบบ ฯและปัจจัย ความสำเร็จ	<u>ผู้มาจากกลุ่มตัวอย่างของ คณะแพทยศาสตร์</u> จำนวน 6-8 ท่าน	กรอบแนวทางการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)	การวิเคราะห์ องค์ประกอบ/สาระ	(ร่าง) หลักการพัฒนาระบบ การเสริมพลังอำนาจของ การถ่ายโอนความรู้
3.พัฒนาระบบการเสริมพลัง อำนาจของการถ่ายโอนความรู้ สู่องค์กรแห่งความชาญฉลาด	3.1 ประเมินผลและ ตรวจสอบร่างการ พัฒนาระบบฯ	นวัตกรรมการเสริม พลังอำนาจของการ ถ่ายโอนความรู้	<u>ผู้ทรงคุณวุฒิ*</u> จำนวน 4 ท่าน	แบบตรวจสอบการพัฒนาระบบ ฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship)	การวิเคราะห์ องค์ประกอบ/สาระ	หลักการพัฒนาระบบการ เสริมพลังฯของการถ่ายโอน ความรู้สู่องค์กรแห่งความ ชาญฉลาด
	3.2 สรุปและนำเสนอ การพัฒนาระบบการ เสริมพลังฯ			แบบสรุปรายงานผล	การรายงานผล และ นำเสนอนวัตกรรม	ระบบการพัฒนาระบบการเสริม พลังฯของการถ่ายโอน ความรู้